СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го СЕРПНЯ 1948. No. 184. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 10, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОНГРЕС РОЗІХАВСЯ ДОМІВ ПІД ЗНАКОМ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ БОРОТЬБИ

Вашингтон, 8 серпня. — Голоси столичної преси й вислови поодиноких членів конгресу після покінчення надзвичайної сесії такі, що сесія причинилася дуже мало до добра країни, а не принесла теж нових аргументів великим політичним партіям у їхній передвиборчій боротьбі. Із великої кількости предявлень президента на початку сесії, республиканська конгресова більшість полагодила лише три, а це: ухвалила позичку для Обєднаних Держав у висоті $65,000.000; з засобів проти інфляції прийняла лише дві точки, тобто контролю кредиту для консументів і управильнення кредиту, який дістають банки з федеральної системи; а третя справа—це законопроєкт про наладнання кредитів для приватних підприємців на будову мешкальних домів. Законопроєкт про цю справу уже був перейшов в сенаті під час звичайної сесії, але його тепер не взяли під наради, а заступили його іншим, дуже обмеженим.

Сенат не потвердив президентових назначень на цілу сотню важніших становищ, між ін. не затвердив іменування Мориса Дж. Тобина з Бостону на становище секретаря праці на місце померлого секретаря Луїса [illegible].

Конгрес не узяв теж під увагу збільшення числа нових імігрантів із скитальщини, а правнича комісія сенату відкинула спробу поправки в недавно ухваленім іміграційнім законі, щоб переставити дату до квітня 1947 р. і так признати право приїзду пізнішим втікачам між квотою 205,000, ухваленою під час правильної сесії конгресу.

ЗА І ПРОТИ ПОСТАВЛЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА В СТАН ПОЛІТИЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Вашингтон.—Сенатор Клайд Р. Гой з Норт Каролайни закинув сен. Гомерові Фергусонові з Мишиґен партійну напасть у тому, що він перед замкненням надзвичайної сесії конгресу в суботу висловив домагання поставити президента в стан політичного обвинувачення („імпічмент"). Ферґусон закидав президентові нехіть співділати з конгресом, яка виявилася в тому, що президент не хоче видати сенатській комісії „рекордів" з минувшиною урядовців, запідозрених у шпигунстві. Сен Гой каже, що всі президенти, почнаючи від Вашинґтона, відмовлялися видавати конгресові урядові документи і тому це перейшло в традицію.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ УХВАЛИЛА ПОВНУ ПІДТРИМКУ ВОЛЕСОВІ.

Ню Йорк. — Цього року не буде окремого кандидата Комуністичної партії при виборах на президента восені тому, що краєва конвенція Комуністичної партії при кінці своїх нарад у пятницю ухвалила резолюцію з повною підтримкою для Прогресивної партії і її кандидата Генрія Волеса. Конвенція ухвалила теж плятформу, в якій сказано, що Совєтський Союз це єдина країна, яка змагає до втримання мира. Конвенція вибрала уряд Комуністичної партії, складений із усіх 12 провідників, яких федеральна судейська лава поставила в стан обвинувачення за змагання до насильного скинення уряду Злучених Держав.

ВОЛЕСІВЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОСТАВЛЕННЯ БЕНТЛІ Й БУДЕНЦА ПІД АРЕШТ.

Сакраменто, Каліфорнія. — Елмер Бенсон, предсідник Прогресивної партії у промові до центрального комітету вийшов з домаганням, щоб колишніх совєтських шпигунів, а це панну Елизабет Бентлі й Луїса Буденца, поставити перед суд. Він сказав, що обі ці особи призналися, що вони стояли колись на услугах Совєтів, а тепер виявляють шпигунство інших. Вони є відповідальні за поставлення під арешт головних урядників Комуністичної партії, хоч самі вели змову проти своєї країни, твердив Бенсон. Він висловив признання для Волеса за те, що — на його думку — причинився у великій мірі до втримання мира між Америкою й Совєтами.

ПОЛІТИЧНА МАШИНА В ТЕНЕСІ ПОТЕРПІЛА ПОРАЗКУ.

Нешвил, у стейті Тенесі. — Політична машина, створена Е. Г. Крумпом для переводження виборів і для втримання при владі кандидатів, наставлених Крумпом, потерпіла рішальну поразку при демократичних правиборах у стейті. Правибори переводжено серед терору, в кількох місцевостях успокоювала заворушення стейтова міліція, одначе кандидати Крумпа перепали майже у всіх виборчих округах.

ЗАКІНЧЕННЯ ПОПИСІВ ЖЕТОВИХ ЛІТАКІВ.

Ню Йорк. — У неділю покінчився попис пружинових літаків над міжнародним майданом Айделвайлд під Ню Йорком. Попис відбувся для звеличання 50-ліття злуки пяти передмість в одно велике місто Ню Йорк. Пересічна швидкість жетових літаків виносила 650 миль на годину. Був лише один випадок розбиття літака, але ніхто не втратив життя, бо пружинові літаки не мають пілотів.

ТРИ МІЛЬЙОНИ ЛЮДЕЙ ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ В СОШЕЛ СЕКЮРИТІ.

Вашинґтон. — Департамент праці виявляє, що 3,000,000 людей мають суспільне забезпечення на випадок недуги й на старість. Це є пятикратний зріст забезпечення в фонді суспільної забезпеки від 1945 р. Це сталося тому, що господарі самі бачуть користь з забезпечення й спонукують робітників користати з закона про суспільне забезпечення. Велику ролю в цьому русі відограють теж робітничі юнії.

Комітет американських фармерів для переселення українських скитальників

ЧЕРГОВЕ ВЕЛИКЕ ДОСЯГНЕННЯ З.У.А.Д.КОМІТЕТУ.

Филаделфія, Па., 9. серпня. (Телефоном до Свободи). — З головної канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють про створення першого Комітету американських фармерів для переселення українських фармерських родин з европейської скитальщини. В п'ятницю, дня 6. серпня, відбулися в цій справі наради фармерів стейту Меріленд, повіту (каунті) Каррол, в містечку Тені Тавн біля Вестмінстеру. В нарадах, крім 8 дооколичних фармерів, взяв участь екзекутивний директор ЗУАДКомітету, д-р Володимир Ґалан, та представник департаменту аґрікультури на повіт Каррол, п. Л. С. Бернс. Справу переселення українських скитальників - фармерів реферував д-р В. Ґалан і після річевої дискусії місцеві фармері підписали 25 аплікацій на спровадження 25 українських фармерських родин зі скитальщини. Зацікавлений проблемою переміщених осіб та її розв'язкою фармер Френк Д. Періх зголосився стати представником УАДКомітету на повіт Каррол та збирати від місцевих фармерів дальші заяви на спровадження українських фармерів - скитальників. Якщоб зайшла така потреба, то він згодився на власний кошт поїхати до Европи і там на місці самому перевести якнайдоцільніший набір українських фармерів. На цих самих нарадах одноголосно прийнято пропозицію, на підставі якої кожна бездітна родина українських фармерів-скитальників може перед виїздом до Америки адоптувати одну українську сироту та привезти її зі собою на мерілендські фарми. В той спосіб була б за одним разом теж розв'язана проблема спровадження українських сиріт. Треба сподіватися, що теж інші американські фармері підуть за шляхетним почином мерілендських фармерів. Яку відповідь дадуть на це українські фармері та українська суспільність в Америці?

БЕЗВИГЛЯДНІСТЬ ДУНАЙСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Београд, Югославія, 9. серпня. — Американська делегація на міжнародній конференції в справі річкоплавства по Дунаю відтягнула з кінцем минулого тижня свій проєкт договору в цій справі, погоджуючись на дискусію над совєтським проєктом. Це зроблено з тактичних мотивів, але зараз перед західніми делегаціями стоїть проблема, коли і як та чи взагалі вони зможуть почати свою боротьбу проти головних прінціпів совєтської пропозиції, яких вони в жодному разі не можуть прийняти. На сьогоднішній сесії будуть обговорювати процедуру дебат, але вже наперед стверджується їх повну безнадійність.

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ ЄРУСАЛИМУ.

Тель Авів, Ізраїль, 9. серпня. — З поінформованих джерел тут довірочно повідомляють про можливості швидкого арабсько-ізраїльського договорення в справі демілітаризації Єрусалиму на найширшій базі. Араби вже мали виявити свою згоду.

АМЕРИКА ПІДДЕРЖУВАТИМЕ ІЗРАЇЛЯ В О. Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 9. серпня. — Представник американської делегації в О.Д. заявив вчора, що на найблищій сесії Загального Зібрання в Парижі Америка піддержуватиме кандидатуру держави Ізраїля на члена О.Д. Нових членів ОД приймає загальне зібрання, але тільки на пропозицію та після апробати Ради Безпеки, що під час сесії Загального Зібрання відбуватиме свої наради теж в Парижі. Загально вважається, що за американською піддержкою Ізраїль має шанси стати членом О.Д.

ШЕФ ШТАБУ АМЕРИКАНСЬКОЇ АВІЯЦІЇ НА ІНСПЕКЦІЇ В ЕВРОПІ

Лондон, 9. серпня. — Вчора тут прибули В. Стюарт Сімингтон, секретар Роел Ер Форс, та ген. Гойт С. Ванденберґ, шеф штабу американських повітряних збройних сил, з метою інспекції стаціонованих в Европі боєвих з'єднань та американського повітряного транспорту до бльокованого Совєтами Берліна. Рівночасно до Британії прибув дальший контінгент американських повітряних суперфортець Б-29. Генерал Ванденберґ відбуде цілий ряд нарад з високими предстаниками британських збройних сил і вже негайно після свого прибуття він був на прийнятті в шефа штабу британської авіяції, маршала лорда Теддера. Ген. Ванденберґ заявив, що акція американської авіяції в Европі належить до звичайних вправ і не є зв'язана з політичним положенням.

Совєтський консулят вмішаний в погоню за свідками про шпигів

Вашингтон, 8. серпня. — Не зважаючи на неділю, комісія неамериканських діянь відбула тайне засідання, щоб посунути вперед розшуки за свідками в справі шпигунських розкрить у конгресі. Карл Е. Мундт, діючий голова комісії, виявив, що він хоче допущення візвання совєтській громадянці явитися на переслуханні. Цею громадянкою є Оксана Степанівна Косенкіна, яка була учителькою в школі для дітей совєтських урядовців у Ню Йорку, а яка не виїхала домів кораблем „Победа" разом з іншими совєтськими урядовцями 31. липня і залишилася в Америці. Про Косенкіну пішли фантастичні вісті. Вона схоронилася на фармі графині Толстой, в околиці Наяк, у стейті Ню Йорк, одначе совєтський консуль в Ню Йорку вислав туди своє авто минулої суботи і дістав її в свої руки. Вона тепер перебуває під охороною консуля, Якова Ломакіна, який твердить, що він вирятував Косенкіну з рук білогвардійців, які ніби то схопили її підступом і вивезли на фарму. Графиня Толстой твердить, що вона дала Косенкіні охорону перед совєтськими енкаведистами, але вони її схопили і вивезли насильно з її фарми.

Карл Мундт дав до пізнання, що він хотів переслухати паню Консенкіну на свідоцтво, що совєтські шпиги пересилають тайні вісті американського уряду до Москви. Мундтові в цій справі мав дати вказівки інший совєтський посередник, а саме Алексакдер Кораль, якого підкомісія неамериканських діянь таємно переслухала в Ню Йорку. Кораль візваний на свідоцтво перед комісію на понеділок. Крім нього станутъ ще інші свідки. Кораль мав виявити ще іншого свідка, а саме Михайла Івановича Самаріна, другого совєтського учителя, який теж мав виїхати кораблем „Победа", але врятувався втечею. Совєтський консуль сказав у суботу, що він дістане його в свої руки. Міжтим Самарін зголосився в Ню Йорку до Бюра Федеральних Інформацій і там подав від себе вісті про совєтські затії. Він віддався під опіку американського уряду, а в заяві до щоденника Ню Йорк Таймс гостро осудив Комуністичну партію, поліцію й совєтську урядову машину, яка змагає до викликання третьої світової війни. Самарін, як кажуть, дістане візвання явитися як свідок перед комісією неамериканських діянь. Чи зможе станути теж пані Косенкіна, буде залежати від того, чи департамент стейту буде всилі дістати її на свідка в часі, коли вона перебуває під опікою совєтського консуляту.

СТ. ЛОРЕНТ ВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ КАНАДСЬКИХ ЛІБЕРАЛІВ.

Отава, Канада. — Луїс Ст. Лоренс вибраний головою Ліберальної партії на місце уступаючого В. Л. Мекензі Кінґа. На підставі традиції голова краєвої партії більшости стає премієром Канади. Ст. Лорент перебере становище премієра в осені, коли Мекензі Кінґ уступить із цього становища. Вибір Ст. Лорента вважають за добрий тому, що він має велику популярність між французькими громадянами Канади. — У плятформі, яку прийняла краєва конвенція партії, не сказано засадничо нічого нового, а в резолюціях висловлено домагання перевести поліпшення краєвої господарки.

КОНФЕРЕНЦІЯ АНГЛІКАНСЬКОЇ ЦЕРКВИ ЗАКІНЧИЛАСЯ ОСТОРОГОЮ ДЛЯ СВІТУ.

Лондон, 9. серпня. — Вчора тут закінчилася світова т. зв. Ламбетська конференція англіканської церкви торжественною відправою у Вестмінстерській каплиці. Архиєпископ Йорку і примас Англії, д-р Кирило Ґарбетт, виголосив проповідь, остерігаючи світ, що його цивілізації грозить повна руїна, якщо своєчасно не полагодиться теперішніх політичних суперечностей і конфліктів.

КРІЗА В БЕРЛІНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

ПЕРЕДЧАСНИЙ ОПТИМІЗМ НА ЗАХОДІ; ДАЛЬША ДИПЛОМАТИЧНА АКЦІЯ В МОСКВІ.

Париж, 9 серпня. — Після перших оптимістичних надій на добрі результати дипломатичної акції західних союзників в Москві в справі мирного полагодження зв'язаної зі совєтською бльокадою Берліна міжнародної політичної кризи, тепер знову наступило огірчення та повільна безнадійність. В поінформованих місцевих дипломатичних колах вже починають взагалі сумніватися в можливість конференції міністрів закордонних справ чотирьох потуг на базі видвигнених совєтами передумов. Проте, західні дипломати продовжують свою акцію і сьогодні вони мали б мати чергову конференцію з Молотовом. Тимчасом в самому Берліні положення дальше зогострюється, хоча перед кількома днями вже були голоси про можливість закінчення бльокади. Виявляється, що совєтські пропозиції відмороження фондів Міської Ради та змагання до повної контролі Берліна в заміну за перервання його бльокади є „не до прийняття" для західних союзників. Совєти зі свого боку дальше загострюють бльокаду і знову повторюють обвинувачення про „порушення" повітряної безпеки „недосвідченими" американськими пілотами. З американського боку стверджується, що єдиним „ясним проміном" в непроглядних хмарах совєтсько-західних суперечностей в цьому місті є факт, що західна авіяція з кожним днем добивається нових рекордів в постачанні харчів до бльокованого Берліна. Протягом 24 годин передучора доставлено повітряним шляхом 4,254 тонни продуктів, отже ще тільки 250 тонн менше, як їх Берлін пересічно кожного дня потребує.

СОВЄТСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ БАНДИТИЗМ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 9 серпня. — Напружене совєтсько-західне положення в Берліні вчора ще більше загострилося новим фактом совєтського політичного бандитизму в цьому місті. Виявляється, що Совєти схоплюють і арештують в своєму секторі тих німців, які служать в поліції в західних частинах міста. Кількість заарештованих не відома, але стверджено, що Совєти зробили на них облаву в ночі та виволікали з домів, не даючи заарештованим навіть можности одягнутися. Вважається, що Совєти цим бандитизмом бажають стероризувати німецьке населення та зробити його послушним всім совєтським наказам.

НАСЕЛЕННЯ БЕРЛІНА ДОПОМАГАЄ В БОРОТЬБІ ПРОТИ БЛЬОКАДИ.

Берлін, 9 серпня. — На підставі численних конкретних прикладів американські кореспонденти стверджують, що німецьке населення міста, головно рішальні в таких випадках господині, докладають усіх сил, допомагаючи західним союзникам в боротьбі проти совєтської голодної бльоди. Стверджується велике довіря німців до американсько - британської сили. Сьогодні найкращі надії німців зв'язані з тою самою американсько-британською авіяцією, що ще так недавно несла смерть і загладу гітлерівській столиці і яка тепер несе її хліб і надію на краще життя.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗБУДОВУЮТЬ „ДРУГУ РУРЩИНУ" НА ШЛЕСЬКУ.

Варшава, 9 серпня. — Вчора тут проголошено комунікат т. зв. Ради чесько-польської господарської співпраці, в якому потверджується совєтський плян розбудови промисловості на Шлеську, що могла б конкурувати з німецьким промисловим басейном в Рурщині. Заповіджено теж відповідний чесько-польський господарський договір. В комунікаті не подається подробиць, тільки говориться про „важливі рішення" в цьому напрямку.

„СМЕРТЬ МАРШАЛОВІ І БЕВІНУ" ТА „УРРА СТАЛІНУ" НА З'ЇЗДІ МОЛОДІ У ВАРШАВІ.

Варшава, 9 серпня. — Вчора тут почався т. зв. „Міжнародний конгрес працюючої молоді", що його Совєти вже в першому дні перемінили на свою маніфестацію проти західних союзників. Конференція почалася вигуками: „смерть Маршалові і Бевіну" та „урра Сталіну".

СПРАВА НІМЕЧЧИНИ ГОЛОВНОЮ ТУРБОТОЮ О.О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 9 серпня. — Генеральний секретар ООД, Тригве Лі, поставив теперішню політичну кризу в справі Німеччини на першому місці свого річного звідомлення, вважаючи її теж ключевою справою для цеї світової організації. Тригве Лі висловив свої сумніви щодо минулого та свої побоювання щодо майбутнього, взиваючи безпосередньо „чотирьох великих" до мирного полагодження цеї справи в рямках ООД. або поза ними.

РОЗГРОМ БОЛЬШЕВИКІВ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 9 серпня. — Командування грецької армії повідомляє про дальші великі успіхи проти большевицьких партизанів. Грецькі війська на обох кінцях фронту в горах Ґраммос вже дійшли до альбанського кордону і тепер намагаються обсадити теж лінію кордону та відтяти большевикам відворот до Альбанії, куди вони вже в паніці втікають. До Альбанії вже мав втекти теж „уряд вільної Греції" большевицького „генерала" Маркоса.

ФРАНЦІЯ НЕ МАЄ ЧАСУ ДО ВТРАЧЕННЯ — КАЖЕ РЕЙНО.

Париж, 9 серпня. — Новий французький міністер фінансів, Поль Рейно, забрав вчора голос в обороні пропонованої ним господарської реформи в країні та взивав до негайної акції, заявляючи, що „Франція не має часу до втрачення". Рейно вважає, що американська допомога в рямках Пляну Маршала може бути безуспішна, або й відтягнена, якщо Франція сама не поробить негайно відповідних заходів для її практичного здійснення.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1120 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛЕКЦІЯ ДЕМОКРАТІЇ

Скликана президентом Труманом в дні 26-го липня надзвичайна сесія 80-го Конгресу закінчилася в суботу, дня 7-го серпня, як Палата репрезентантів, а за нею і Сенат з республиканською більшістю рішили у вечірніх годинах відложити дальші наради до 31-го грудня, або до третього дня після того, як республиканські керівники повідомлять членів про іншу спеціяльну сесію. Президент завжди має право скликати надзвичайну сесію у випадку будьякого загрозливого стану в країні.

Загальною характеристикою цеї сесії є, що Президент вимагав від неї дуже багато, а вона дала дуже мало. На всіх 16 головних рекомендацій Президента Конгрес позитивно полагодив тільки три, одну відложив і одну полагодив по свому, а одинадцять не полагодив. Крім того, полагоджені справи, в порівнанні з іншими, є тільки другорядні.

Президент пропонував програму громадянських прав; Конгрес її не полагодив, використавши при цьому опір меншости представників з південних стейтів. Президент пропонував мешканеву програму по лінії приготованого республиканським сенатором Тефтом законопроєкту, який м. і. передбачує федеральну допомогу в будові низькочиншових мешкань. Сенатор Тефт, знаючи, що не матиме піддержки в Палаті репрезентантів, зрезигнував з боротьби за свій проєкт і він не пішов під голосування. Ухвалено інший законопроєкт, але він навряд чи когонебудь задовольнить, бо не передбачує жодної реальної допомоги. Президент пропонував „лібералізацію" закону про допущення скитальників, який — по його думці — є дискримінаційний для деяких груп. За ревізією цего закону мав висловитися теж республиканський кандидат на президента, ґубернатор Дюї. Конгрес не взяв до уваги нових пропозицій. Президент запропонував далекойдучу програму для припинення інфляції. Конгрес справи не полагодив, бо — як це загально вважається — полагодити не міг, тому що Президент головно під цим оглядом домагався забагато. Не полагоджено теж цілий ряд інших важливих справ. Єдине, що полагоджено, це: контроля консумерських кредитів, реґуляція банкових кредитів та позичка на будову головної квартири Організації Об'єднаних Держав в Ню Йорку. Це справді дуже мало.

Скликання сесії Конгресу Президент заповів вже на конвенції своєї Демократичної партії і для кожного було ясно, що й сама сесія подумана як один зі засобів передвиборчої кампанії. Рекомендовані Президентом справи є без сумніву важливі, деякі, як мешканева програма та інфляція, навіть дуже важливі. Думка республиканської більшости в Конгресі була в поодиноких справах поділена, але вона була солідарна в одній справі: виграти найближчі вибори. Під цим кутом відбулася теж сесія Конгресу і цим позначується теж її кінцевий вислід.

Не зважаючи на всю критику цеї сесії в країні й закордоном, вона була рішучо першорядною лекцією демократії. Президент, по думці Конгресу, домагався забагато і тому Конгрес зробив менше навіть як міг і повинен був зробити. Хто на цьому виграв? Це покажуть найближчі вибори. В цьому й заключається демократична лекція з цеї сесії Конгресу. Вона наявно виказує, що в Америці ніхто не може диктувати ані Президент, ані Конгрес, тільки нарід. І він відповідно подиктує під час виборів.

Період натуги перед виборами

Час від закінчення партійних конференцій для назначення кандидатів на президента Злучених Державв це свого роду політична прогалина. Стара влада непевна свого існування, нові кандидати непевні свого вибору.

У нормальні часи передвиборчу агітацію вважається політичним спортом і не привязується великої ваги до взаємних партійних рекримінацій. Після виборів політичні конкуренти пересилають собі побажання й подяки і стають до дальшої громадянської праці, ждучи на наступну нагоду для себе.

Цього року передвиборчу партійну агітацію не можна вважати за політичний спорт. Це тому, що агітація й передвиборчі трюки ослаблюють владу країни як у нутрі так і закордоном. У нутрі створилася пята колона, яка працює над уможливленням агресії посторонній силі, а закордоном ворожа сила використовує американські внутрішні труднощі на ослаблення поваги Америки і усунення її з важливих позицій. Блокада Берліна Советами вказує, як вони оцінюють для себе передвиборчий час у Злучених Державах. Вони переконані, що екзекутивна влада, отже президент, більше зайнятий партійними справами перед виборами ніж національними й тому роблять різні пакості. Такі здогади про советські потягнення висловлюють европейські кореспонденти.

На оправдання таких здогадів може послужити історія із скликанням надзвичайної сесії конгресу, яка щойно скінчилася з незвичайно малими успіхами. Президент скликав конгрес з метою спонукати його до акції для спинення інфляції й вкінчення закону про побудову нових мешкальних домів. До того додав ще пригадку про необхідність переведення закону про зрівнання громадянських прав у південних стейтах, де частина конгресменів ворожо ставиться до цієї справи.

Республиканська більшість використала нехіть конгресменів з південних стейтів для обезцінення цілої сесії конгресу. Не хотячи відверто відкинути предявлень президента про засоби для спинення інфляції, керівники республиканської політики рішилися пустити на перший млин законопроєкт про знесення податку від голосування, яка то справа є саме кісткою незгоди між південними й північними демократами. Сталося так, як керівники передбачували. Південні сенатори почали негайно обструкцію проти законопроєкту, виголошуючи довгі промови. Республиканська більшість використала цю проволоку для складення своїх плянів як розпустити надзвичайну сесію конгресу без ухвалення предявлень президента для спинення інфляції.

У звичайних часах стратегія президента зі скликанням конгресу і стратегія республиканської конгресової більшости вважалась би за звичайні передвиборчі маневри та як засіб для приєднання непартійних голосів для однієї чи другої сторони. Населення Америки привикло не тільки до таких трюків, але ще й бере участь у них. Отже з такої поведінки не було б може шкоди, на стільки тут справді йде про передвиборчі маневри, а не про пильне спинення інфляції, яка за словами президента, загрожує добробутові країни, а з цим і силі Злучених Держав в закордонній політиці.

Коли б не надзвичайні часи в новочасній історії і делікатне положення світової політики, можна б було скликання конгресу й його опір проти плянів президента звести до міжнародної поговірки про коня, що його господар привів до води, але кінь відмовився пити. Між тим показується, що така поведінка понижує повагу президента, ослаблює його силу як голови держави і заохочує ворогів Америки до обезцінювання поваги Америки.

Дехто потішається, що саме підчас надзвичайної сесії конгресу відбуваються переслухання перед конгресовими комісіями для розкриття шпигунських затій.

На цю справу можна мати різні погляди. Насамперед засідання конгресових комісій можуть відбуватися в часі конгресових вакацій. Подруге, заходить питання, чи добре було відкладати переслухання комісій аж до теперішньої закордонної кризи? Коли б оця шпигунська афера була насвітлена давніше, не були б волесівці мали відваги організувати третю партію, яка в сучаснім моменті може відограти ролю збірного квізлінґа. Що на таке заповідається, пізнати по становищі, яке зайняла Москва до третьої партії. Московська преса раз-у-раз висилає в світ повідомлення, що „Прогресивна" партія в Америці це речник американських демократичних мас. Такі звідомлення не лише баламутять населення Советів, але теж наганяють страху і Західнім демократіям, які в обезцінюванні великих американських партій добачують ослаблювання своїх надій на Америку.

У деяких американських щоденниках появилися голоси з зазивом до відвороту, тобто до припинення нерозбірчивої партійної боротьби для обезцінення противника. Це вказує, що в демократичній Америці є тверезі голоси, яким справа батьківщини лежить вище ніж справа партійної приналежности. Ці голоси взивають керівників внутрішної політики спрямувати дискусію на конструктивні цілі.

Появилися вже вісті, що департамент стейту згодився запросити до Вашингтону на наради політичного дорадника Республиканської партії Джана Фостера Долса. Це вказувало б, що в рішальних колах приходить до тверезої оцінки шкоди, яка вже повстала, а в майбутньому може збільшитися, коли передвиборчі маневри приберуть широкі розміри. Коли так, то патріоти, які мають на увазі старо-римську засаду про ставлення добра батьківщини понад усе, можуть на хвилину злагіднити свою журбу над невмісністю великих передвиборчих маневрів під теперішню пору, та зберегти повну натугу ума на непередбачену потребу.

Можливі закордонно-політичні наслідки „схизми" Тіта

Як тільки кероване Москвою Комуністичне Інформаційне Бюро (Комінформ) проголосило свої обвинувачення проти югославської комуністичної партії та її керівника, маршала Тіта, закидуючи їм „схизму" в комуністичній ідеології та ухили в комуністичній внутрішній і закордонній політиці, головно прояви югославського націоналізму, в західній демократичній пресі почали появлятися всілякі спекуляції про можливості дальшого впливу цего конфлікту на міжнародну політику. Вправді, в усіх дотеперішніх виступах на міжнародному терені, головно в ООД та на Дунайській конференції в Білгороді, цей конфлікт в „комуністичній сім'ї" ще не мав впливу на солідарне становище Советського Союзу і його сателітів в поодиноких справах. Проте, не виключається можливостей, що він матиме його в майбутньому, якщо Москві не пощастить його в найкоротшому часі зліквідувати разом з Тітом.

На цю тему Ню Йорк Таймс у виданні з 5-го серпня надрукував інтересні міркування С. Л. Солцбергера в кореспонденції з Медіолану в Італії. На підставі всіляких фактів, познак та інформацій з багатьох поінформованих і авторітетних джерел Солцбергер приходить до висновку, що конфлікт між Сталіном і Тітом може мати великий вплив на такі три важливі справи, як дальше положення вільної території Тріесту, на мировий договір з Австрією та на громадянську війну в Греції.

Щодо Тріесту, деякі спостерігачі вважають, що Москва змінить своє дотеперішнє положення в цій справі та прилучиться до акції за передачу цеї території під італійську суверенність, досягаючи цим три цілі: 1. Покарає еретика Тіта; 2. Заслужить собі окрему вдячність італійських комуністів та скріпить підірвані їхні впливи в країні і 3. Легким коштом матиме аргумент „концесії" в дипломатичній розгривці зі західними союзниками.

При цьому Москва мала б ще одну і найголовнішу причину до такого становища. Діло в тому, що в Тріесті є 10,000 американських і британських військ, що серіозно плутають большевикам в усіх їх „конкретних" плянах на Балкані. З хвилиною прилучення Тріесту до Італії ці війська не мали б вже рації там залишатися і це для большевиків далеко важливіше, ніж портрет бунтівника Тіта на будинку тріестської міської ради. Виїзд американсько-британських військ з Треесту припинив би теж досить часті відвідини в місцевому порті надто великих з'єднань американських і британських воєнних кораблів.

З подібних міркувань підходиться тепер теж до можливостей зміни советського становища до справи мирового договору з Австрією. Після цілих довгих місяців нарад між советськими і західними представниками вже почало заноситися на можливість компромісу в головному советському домаганні до так званих німецьких посілостей в Австрії. Але в тому самому часі Тіто виїхав зі своїми домаганнями до австрійської території і ціла справа знову погрузла в „мертвій точці", бо Совети піддержували домагання Тіта, хоча і без окремого ентузіязму, з огляду на советські залицяння до австрійців. Тепер, якщоб „схизма" Тіта продовжувалася, Москва готова з черги його покарати згодою на договір з Австрією і тим самим добитися евакуації американських і британських військ. Це давало б Кремлеві далеко більші перспективи, ніж прилучення частини Каринтії до

(Докінчення на стор. 3-тій)

Многопартійнісь нещастям Франції

В часі війни були в Америці голоси, що виявляли поважні сумніви, чи Франція зможе ще колись піднятись до передвоєнного значення у міжнародному світі. Франція, велика сила по першій світовій війні, котилась у часі між першою і другою світовою війною постійно до упадку. Напередодні другої світової війни вона представляла собою оплаканий стан, бо хоч добре чула, що ця війна висить у повітрі, до неї не готовилась і тому так скоро й несподівано скапітулювала перед Гітлером. До цього довели Францію головно ліві елементи, точніше, спричинила це дружба соціялістів з комуністами. Історія „народнього фронту" у Франції добре відома. Соціялістично-комуністична коаліція спаралiжувала всю оборонну акцію країни і тим підготовила легкий грунт під німецько-націстівську інвазію.

Про ці речі в Америці свого часу багато говорилося і писалось. Американці, що звикли до традиційної американсько-французької приязні, не годні були зрозуміти, як такий реалістичний і логічно думаючий нарід може сам собі гріб копати, натворивши стільки політичних партій, головно соціялістичних, що їх звичайній людині годі запамятати, та які постійно термосять державним організмом, спорячи між собою і змагаючи до влади. Американці дуже шанують Францію за її демократизм, але водночас не в силі зрозуміти, як можна нищити престіж демократії та демократичний дух нації гуртківством. та партійною гризнею і боротьбою. Це для американців особливо важне ще й тому, що вони переконалися, що, як пише Ню Йорк Таймс, без здорової й сильної Франції, не буде здорової й сильної Европи не тільки в економічному, але й в демократичному змислі. До того Франція мусить бути в сучасну пору сильною теж і мілітарно і то з тих самих причин, з яких приходиться зброїтись теж і миролюбним Злученим Державам. Франції це потрібне навіть ще більше, ніж Америці. Одначе остання міністерська кріза та повалення кабінету Шумана вказує, що партійна боротьба за впливи і владу нехтує життєвою справою країни і тим підготовляє Франції нову трагедію.

Франція може легко міняти міністерські кабінети, бо має з кого вибрати. Це ж країна з високим інтелектом, з великим політичним вишколенням. Але що з цього, коли через партійні спори і компроміси висувається на передові місця людей слабшого характеру, що ставлять інтереси своєї партії чи групи вище добра країни.

Останній переворот у французькім міністерстві наступив в часі, коли зачалась гостра фаза берлінського конфлікту і коли треба було Злученим Державам, Великій Британії та Франції станути проти Советів одним обєднаним фронтом. Цей фронт захитався через крізу в французькім кабінеті й це заставило Америку провірити своє відношення до Франції, на якої рятування вона дала вже велику суму гроша та думає його далі давати. Звідси і критичне відношення до партійного хаосу в Франції та осторога перед його наслідками.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

12)

В ті часи ще небезпечно було усувати своїх противників такими методами, якими пізніш в широчезних розмірах усував і усуває Сталін: по-перше — в Чека було безліч прихильників „правих опортуністів", котрі могли не виконати наказ усунення супротивників. По-друге — „праві опортуністи" мали в народі ще не „викорчуваних" багатьох симпатиків і старих членів лівих есерів, соцдемократів і інших. Отже, усунення правих опортуністів могло викликати другу революцію, наслідки котрої важко було передбачати.

Троцький дістав більшість голосів за свою пропозицію, яка передбачала: 1) Поновлення приватної власности, 2) Необмеження приватної власности, 3) Недоторканість приватної власности.

Поза цим, само собою зрозуміло, перемогла вся теорія Троцького про „вростання кулака в соціялізм", тобто Троцький придержувався тієї засади, що силою втягнути людину в комгосп неслід.

Треба організувати з бідноти комуни і товариства спільної обробки землі (СОЗ).

Тоді, коли СОЗ-и і комуни „доведуть", що спільно обробляти землю значно „краще" ніж індивідуально, то кулак сам попроситься до комуни, або до СОЗ-у.

Ленінові та його прихильникам іншого нічого не залишалось, як погодитись з більшістю і проголосити НЕП, що він і зробив, але це його з його прихильниками привело до висновку, що треба „дещо" змінити, щоб в майбутньому його пропозиціям була забезпечена стала більшість голосів.

НЕП проголошено в 1923 році.

І те, що купці авантюрників, або як вони себе називали „влада робітників і селян" було зовсім неможливим, занадто важким, то було занадто легким і можливим для рук приватної власности.

Ні до чого не дорівняна приватна власність ще раз в умовах СССР сказала своє магічне слово.

Як у тій чудовій казці про „шапку невидимку", котрій тільки скажи: я хочу щоб було те, або „те" і воно „те" в одну мить з'являлось, так приватна власність зробилась тією „шапкою невидимкою" в боротьбі з руїнами держави, голодом і злиднями.

Все, як в казці, закрутилось, завертілось і з'явилось...

В селян поновилась любов до праці на землі, любов до коней, рогатої і безрогої домашньої творини, з'явився інтерес до життя.

У робітників з'явився інтерес до праці на фабриці, у ремісників інтерес до свого ремесла.

З села річкою потекли в місто зерно, масло, яйця, кури, свині, овочі, картопля і інше.

З міста в село потекли: одяг, взуття, сіль, гас, цвяхи, сільсько-господарські машини і інше.

Але скільки халепи наробив той НЕП „реквізиторам" та „конфіскоторам" і взагалі комуністам - „політкаторжанам", кримінально - злочинному елементові — незамінимим кадрам Леніна і Ко.

Їм особливо не вподобався § 8 пропозиції Троцького, а саме „недоторканість приватної власності", а по друге те, що треба було іти до праці і пробувати прожити чесною працею.

То для них було занадто трагічним.

Братішечки! Да что ж ето такое? Да за что ж ми боролись і проливали свою „святую" кров? Да где же ето равенство і братерство, когда я должен ідті до непмана работать?

Продалі равенство і братерство. Продалі революцію!

Нет! я не перенесу етого, братішечки! Ето же ізмена революції! — горлали вони пропиваючи рештки реквірованих речей під музику в ресторації непмана.

Не поодинокі були випадки самогубства отих „реквізиторів".

Чека і „Чорний ворон" продовжували свою „працю" без перерви. До цього часу вони вже досить налагодили велику агентурну мережу, яка нишпорила всюди по ресторіях, базарах, театрах і всюди де було більш 2-ох осіб. В Чека вже розстрілювали „ім'ям влади робітників і селян", або засилали ім'ям тієї ж „влади" на острів „Соловки".

Але, повторюю, трагедія була з „реквізиторами". Їх солодкому життю прийшов кінець. Прийматись за старі засоби, тобто таємних злочинів? Але ж невідомо, як новий закон і нова влада буде карати за порушення § 8 затвердженої пропозиції Троцького?

„Чому бувати, того не минути", „сем бед —один ответ", — вирішили вони і... пішли в наступ на непманів.

Але крадіжки, трабування і вбивства пішли по-новому, по-пролетарському: Караул!!! Допоможіть!!! Злодія впіймав!!! — кричить дядько зі села, міцно тримаючи злодія, щоб не вирвався і не втік. А злодій спокійнісінько стоїть, всміхається, не робить жодної спроби вирватись і втекти. Навіть і трошки не помітно, щоб він хвилювався. Позбігались селяни з села, обступили, цікавляться, що і як?

(Дальше буде).

Союз Українських Інвалідів на Еміграції

В перших днях червня ц.р., до табору скитальців в Ново-Ульмі (Німеччина) з'їхали-ся незвичайні делегати. Одні з них були без рук або без ніг, чи мали руки і ноги штучні, серед них були осліплені, а дехто з пораненими обличчями та іншими ознаками фізичного недомагання. В багатьох з них, головно старших, пишалися на одягах військові відзначення, а у всіх їх був якийсь святочний, піднесений настрій.

Це був Установчий Делегатський З'їзд Українських Інвалідів на Еміграції, воєнних ветеранів та жертв німецької невільничої праці.

З'їзд мав велике значення головно тому, що на ньому зібралися делегати давноіснуючого відділу інвалідів при Союзі Українських Ветеранів та делегати недавно створеного і затвердженого американською владою та німецьким урядом Союзу Українських Інвалідів. Делегати цих двох інвалідських організацій, старої і нової, з'їхалися, щоб обговорити свої проблеми, ухвалити важливі постанови і врешті з двох організацій створити одну — єдину — Союз Українських Інвалідів на Еміграції. Таким чином українські інваліди виявили, що вони свідомі відповідальности, яка на них лежить та, що вміли не тільки віддавати свою кров і життя на полях бою чи мужньо зносити большевицько-німецькі знущання навіть із втратою здоров'я, але, що і на громадському відтинку вони можуть бути і іншим за приклад.

З'їзд відбувся в дуже поважному настрої. Цей з'їзд, як читаємо в повідомленні, вийшов з засад, що: 1) інвалідська організація є організація станова, побудована на добровільному вступі до неї її членства і безпартійна, а тому в ніякому разі не буде під впливом будь-якої партії чи групи, 2) ніяка політична партія чи група не може і не сміє на українських інвалідах робити своєї політики та що це може робити вся організована держава Українська Нація, бо українські інваліди становлять її органічну частину, становлять її морально-політичний капітал у боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу, 3) кожну політичну партію чи групу українські інваліди уважали й уважають лише за засіб до осягнення українських державних цілей, а не самоціль. Українські інваліди приналежні до всіх українських політичних партій і груп і безпартійні з першої і другої світових воєн, і з старої та нової еміграції і з усіх українських земель — об'єдналися в одну станову організацію, в Союз Українських Інвалідів на Еміграції.

В склад нової Управи увійшли старшини нижчого і вищого рангу.

З'їзд виніс такі резолюції:

І. Українські інваліди, зібрані на установчому делегатському з'їзді Союзу Українських Інвалідів на еміграції в днях 9-10 червня 1948 р. в Новому Ульмі, вітають цілий український народ в краю та поза ним і українських інвалідів в цілому світі та передають їм свій братерський привіт.

Зокрема українські інваліди вітають тих побратимів-вояків, що зараз перебувають на рідних землях в рядах Української Повстанчої Армії та в боротьбі за найвищий ідеал Української Нації — Українську Самостійну Соборну Державу жертвують своїм життям та здоров'ям. Делегатський З'їзд сповнений вірою, що жертва здоров'я, яку склали українські інваліди в боротьбі за українську державу, не піде на марне, а стане для грядучих борців моральним капіталом та джерелом сили для дальшої боротьби, аж до Великої Перемоги.

II. Делегатський З'їзд висловлює своє признання ЦПУЕ за його ініціятивні заходи в напрямі до об'єднання двох досі існуючих інвалідських організацій та з вдовілням підкреслюють добру волю і старання СХС та обох проводів: Головної Управи Союзу Українських Інвалідів в Німеччині та Головної Управи Союзу Українських Ветеранів, яку вони виявили у підготовці до об'єднання загалу українських інвалідів в єдину станову організацію.

З'їзд з повною вірою переконаний в тому, що всі дотеперішні існуючі паралельно українські громадські організації підуть слідами українських інвалідів та об'єднаються в ім'я консолідації всіх наших державно і громадськотворчих сил для створення єдиного фронту боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу.

В третій точці резолюції говориться про організаційні справи та про допомогову акцію.

М. Дольницький.

Інтернаціональний Конгрес Молоді в Мюнхені

В днях 12—20 червня 1948 в Мюнхені відбувся Другий Інтернаціональний Конгрес Молоді, в якому взяли участь представники молоді 41 націй з усіх континентів. Українську молодь заступали представники Української Студентської Громади в Мюнхені та СУМ-у.

Праці Конгресу проходили у двох основних напрямках: діловому та розваговому. Ділову програму Конгресу заповняли пленарні збори всіх учасників, де вони заслухували привіти та доповіді представників різних національностей та праці комісій, яких було разом 34. З важливіших проблем, що були предметом нарад комісій, слід відзначити такі: молодь і політика; суть і формування руху молоді в Европі; особистість і колектив; централізм, федералізм і партикуляризм; націоналізм в 1948 р.; як далеко сягає Европа?; чи клясова боротьба — це пережиток?; молодий робітник і студент і т. д.

У святочному відкритті Конгресу взяли участь понад 1400 представників молоді з різних країн і сторін світу. Конгрес привітав і побажав йому успіхів губернатор Баварії ван Вагонер та премієр баварського уряду д-р Егард. Рівнож склали привіти представники різних національностей. Мистецьку частину відкриття виконав хор Регенсбурґер Домшпацен.

Другий день (неділя) була призначена пердовсім для розваги. В замковому парку Німфенбург в Мюнхені влаштовано в пополудневих годинах т. зв. зоммерфест. Виконавцями програми була майже виключно німецька молдь. Шкода, що нашим пластунам не вдалося взяти активну участь, бо вони мали б великі шанси на успіх у вистунах.

В понеділок розпочали працю комісії. В комісіях для проблеми: централізм, федералізм і партикурулярим — брали участь і представники українського студентства. У вівторок, 15. VI. 48 секретар ЦЕСУС-у д-р Олекса Горбач у своїй доповіді поінформував учасників про конституцію СССР в теорії і в практиці та про положення України. Доповідач підкреслив ту колосальну розбіжність між теорією і практикою в СССР, доводячи, що назовні СССР виглядає як федерація з ідеальною конституцією, а на практиці — це класичний приклад сцентралізованої поліційної держави. — Доповідь д-ра Горбача викликала велике зацікавлення учасників, які, не дивлячись на дуже обмежений час, засипали доповідача різними запитами. В обідній перерві ще багато учасників гуртувалося навколо українських представників, щоб довідатись правду про український нарід, його культуру, політичні змагання і терпіння.

Цікаво відзначити, що коли предсідник комісії — німець — один з активних учасників т. зв. „Европа-Уніон" дякував за доповідь „російському приятелеві", то всі учасники хором в унісон поправили його на „українському..."

Велика шкода, що українські учасники були допущені до участи в Конгресі щойно безпосередньо перед його початком, а тому не могли вони відповідно себе до нього підготовитись. Але вже сам факт нашої участи разом з державними народами, де ми можемо об'єктивно поінформувати світову молодь про наше положення й наші цілі, про наше право на самостійне життя, де ми можемо нав'язати знайомства й запризнитися з молоддю інших країн, має для нас велике значення. І цей факт треба розцінювати як поважний осяг (за що належиться подяка реф. міжнар. зв'язків УСГ Мюнхен — студ. Ставовому). **(Промінь).**

Можливі закордонно-політичні наслідки „схизми" Тіта

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Югославії зі збунтованим Тітом. Совети вже мають сильну господарську контролю в Австрії, а якщоб звідтіль забралися західні союзники, то й з політикою могло б краще для них піти. Вони в цьому випадку могли б цілком добре використати тактичну науку свого приятеля, ціммермайстра Гітлера, що так хитро під'їхав під Чехословаччину з Австрії, а большевики тепер могли б звідти напаски та дібратися в потребі до Австрії з Чехословаччини. А з Австрії через просмик в Бреннер краще видно до Італії, ніж через збунтовану Югославію.

Можливості впливу Тітової „схизми" на положення в Греції вже дещо іншого порядку. Тут вже голод не за Москвою, але Тітом. Йде про те, що через конфлікт з Комінформом стосунки Югославії з „братньою" Болгарією і Альбанією склались цілком до нічого, а Болгарія і головно Альбанія є тепер головними резервуарами „моральної і матеріяльної" піддержки для большевицьких партизанів у „вільній Греції" в провалях гір Граммос. Це дає єдину нагоду Тітові помститися і зробити зі свого боку „збитка" Комінформові та відмовити своєї допомоги грецьким партизанам. На підставі зізнань полонених партизанів цього „збитка" Тіто вже почав робити. Що більше, в поінформованих колах добачається можливості, що Тіто тепер ще на злість Москві, Болгарії і Альбанії готов зректися своїх претенсій до грецької Македонії, що вже і досі були слабші, ніж його претенсії до Тріесту.

Звичайно, всі ці комбінації є більше здогадами та логічними висновками, без твердої бази, якою могли б бути тільки виявлені справжні причини та справжній характер югославсько - комінформівського конфлікту, та якщо б цей конфлікт був справді конфліктом, а не якимнебудь новим лайдацьким політичним трюком Москви. Найближчі події без сумніву виявлять цілу справу Тітової „схизми" як щодо її причин і характеру, так і її наслідків та впливу на міжнародну політику.

З життя укр. еміграції,

СКИТАЛЬЦІ ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПОЛЯГЛИХ

(УБІ) У день Зелених Св'ят українці на скитальщині вшанували панахидами пам'ять усіх поляглих, а зокрема пам'ять тих українців, які згинули в Німеччині. У цілому ряді місцевостей на могилах тих українців поставлено пам'ятники з відповідними написами в чужих мовах. Такі пам'ятники поставлено м.ін. на цвинтарі в Ганау, де посвячення доконав епископ Вячеслав, у Галлендорфі, в українському таборі в Реґенсбурзі.

У Мюнхені створився Громадський Комітет будови пам'ятника жертвам большевицького терору на Україні. Пам'ятник має бути поставлений ще у цьому році.

„ДОЛЯ УКРАЇНИ"

(УБІ) Як повідомляє „Неділя", з почину відділу паневропейського руху „Европа-Уніон" у Реґенсбурзі (Німеччина) відбувся виклад проф. д-р Едуарда Герольда на тему „Доля України". Проф. Герольд, один з видніших німецьких діячів паневропейського федералістичного руху (автор якого недавно відбулися в Газі), з'ясувавши суть і мету цього руху, який прагне об'єднання всіх народів Европи в одну дружню сім'ю рівноправних членів, без будь-якого національного утиску й імперіялізму, обговорив питання України. Він відзначив, що український народ один з перших став жертвою тоталітаризму, але проф. Герольд підкреслив далі свою віру в те, що український народ зазнає щасливого й вільного життя у вільній сфедерованій Европі як і всі інші народи східньої Европи. Це не буде легко досягти, але станеться, якщо всі народи Европи зрозуміють суть поступової, гуманістичної ідеї. Пан-Европи, яка кінець кінців переможе.

УКРАЇНЕЦЬ ВИРОБЛЯЄ МЕД З КАШТАНІВ

(УБІ) Як повідомляють „Українські Вісті", один український вчений з ділянки консохемії, який тепер перебуває як скиталець біля Мюнхену, винайшов спосіб виготовлення штучного меду й винного спирту з кінських каштанів. Він організував власну невеличку виробню, в якій випродукував уже багато штучного меду високої якості. Німецькі покупці висловлюються з признанням про цей мед.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Окружні збори відділів У. Н. Союзу Стейту Род Айленд.

Дня 31-го липня 1948 р. в місті Провіденс Род Айленд відбулися організаційні збори відділів У.Н.Союзу стейту Род Айленд. Представники всіх відділів були присутні без огляду на те, що літня пора та вечір один з найгарячіших днів, урядники та члени союзові не відмовилися від прохань свого головного радного та прибули точно. На ці організаційні збори приїхав головний предсідник У.Н.Союзу, Микола Мурашко, та організатор Антін Маланчук.

Зборами провадив головний радний Іван Кокольський, що привітав присутніх та пояснив важну потребу таких зборів під час теперішньої 50 тисячної кампанії за членами.

Микола Мурашко, головний предсідник У.Н.Союзу, в своїй довшій промові пояснив як Союз зростав з трудних початків аж по теперішний час, та як розвинувся в могутню запомогову організацію, що вже не має ніякого сумніву щодо своєї будучности, бо нема багато таких запомогових організацій навіть серед чужих народів, котрі могли б порівнювати себе особливо з такою оцінкою грамот або з такою резервою фондів, як це має У.Н. Союз для певного забезпечення своїх членів. У.Н.Союз також як добрий батько дбає за своїх членів враз потреби, як також дає відповідну допомогу нашим знедоленим братам в Европі.

Організатор Маланчук розповів докладно про ріжні гра-моти та про кращий спосіб організувати нових членів, маючи за собою довголітню практику в тій галузі. По промовах розвинулась жвава дискусія та запити, на які ясно і точно відповідав головний предсідник.

Показалось, що поважне число відділів цеї округи вже виповнили наложену на них квоту нових членів а ті відділи, що ще не доповнили своїї квоти, приобіцяли, що точно сповнять, бо їм вже нема багато щоб доповнити свого числа.

Рівнож зібрані погодились щоб організатор Маланчук залишився в стейті Род Айленд та допоміг відділам виконати точно їх зобов'язання.

Вірю що в короткім часі, коли буде проголошено кінець кампанії, не знайдеться ані одного відділу в Українським Народнім Союзі, що не придбав би наложеного числа нових членів, бо всім нам лежить на серці добробут і будучність нашого Українського Народного Союзу.

Іван Кокольський,
Головний Радний.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Лиета: ч. 28.

	Жертва:
Іван Дячун	$ 4.00
Йосиф Зазуляк, передплатник	3.00
Д. Лацік, передплатник	2.00
Анна Онацький, передпл.	1.25
Павло Аркутко	1.00
Анастазія Савастюк	1.00

Відділ:		Жертва:
25	Василь Авраменко	3.00
146	Dmytro Guroiak	1.00
259	Ева Олешко	2.00
259	Андрій Малюта	2.00
298	Теодор Закацич	2.00
305	Іван Курівчак	2.00
375	Stanley Smuzynsky	2.00
432	Єфрем Криворучко	2.00
474	Константин Наконечний	5.00

Вже можна замовляти Календар У. Н. Союзу на 1949 рік.

В наступному 1949 році припадає 55-та річниця з дня заложення Українського Народного Союзу. З цеї нагоди Головний Уряд У.Н.С. рішив видати ювілейний Календар-довідник У. Н. Союзу на 1949 рік, що крім звичайних календарних матеріялів матиме теж основні енциклопедичні інформації про У. Н. Союз, про Америку і Україну та про українців у цілому світі і про всі ділянки їх життя та творчости, як теж багатий літературний відділ. Календар вже є в підготові і мав би появитися вже з кінцем жовтня цього року. До співпраці в його редакції запрошено найкращі українські сили, як теж представників українських громад з усіх країн і континентів. Цей великий Календар-довідник мав би бути цінним поширенням та доповненням відповідних видань У. Н. Союзу, що появилися досі. Він повинен стати настільною книгою кожного українця в Америці і закордоном, необхідною в праці і надозвіллі. В Календарі кожний українець матиме всі найбільш необхідні інформації і цей Календар подуманий справді як дорадник і розрадник кожного. Незважаючи на великі кошта видання, вартісних матеріялів та багатих ілюстрацій, ціну Календаря встановлено тільки на один доляр за примірник. Проте, з огляду на великі кошта друку і паперу, Календар появиться тільки в обмеженій кількості і тому хто хоче запевнити собі його одержання, повинен негайно виповнити подане внизу замовлення та вислати його разом з належитістю до Адміністрації „Свободи" на подану внизу адресу. Це повинні зробити не тільки члени У. Н. Союзу, але й весь широкий загал американсько-українського громадянства, бо Календар У. Н. Союзу на 1949 рік це буде справді настільна книга для кожного українця. Тільки негайне замовлення може забезпечити вам її одержання. Тому поспішайте з висилкою замовлення.

(Прохаємо витяти, чітко виповнити і негайно разом з належністю переслати на адресу „Свободи").

ЗАМОВЛЕННЯ НА КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗУ НА 1949 РІК

До Адміністрації „Свободи"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Я, _______________________________ замовляю
(Ім'я і прізвище)

оцим Календар У. Н. Союзу на 1949 рік в кількості ______ примірників і на ту ціль пересилаю чек (мані ордер) на суму $________ як належитість по $1.00 за примірник.

____
Підпис (писати по-англійськи).

Адреса: _______________________________

М. Струтинська.

Помилка доктора Варецького

(Оповідання з часів німецької окупації у Львові).

2)

(Продовження).

Доктор Варецький прийняв рішучий тон, яким він говорив завжди, коли щось зворушило його почуття:

— Ні, я не вільний, куди там! Маю в 6-тій важливу операцію. Я тільки прийшов тобі сказати, що воно не має жадного глузду сидіти дома, коли на дворі так сухо і приемно. Ти міг би уже подумати і про відбиванку, ти так захоплювався нею минулого року.

Хлопець спустив голову і вернувся до стола. Він стояв профілем до батька, стисши уста, якась недобра завзятість з'явилася в його завжди аж занадто одвертому обличчі.

Батько підійшов до нього, витягнувши руку, наче хотів пригорнути його, чи погладити, але цей вираз спинив його. Він суворо промовив:

— Олегу, це що знову таке?

Очі хлопця горіли якимсь незнайомим вогнем, коли він сказав, повернувшись увесь до батька:

— Може ти знову скажеш мені піти до Ігоря, щоб він ще раз назвав мене...

Він не докінчив, однак те слово впало вже мовчки між них, слово зненавиджене і страшне, слово важке, як камінь, що падало тепер на людину разом зі смертю.

Доктор Варецький відрухово шарпнув комірця, що раптом здушив його, він повів рукою по гарній ще, темній чуприні і все не знаходив слова. Тоді він сказав, начеб нічого ніколи:

— Олегу, я обіцюю тобі заграти з тобою сьогодні дві партії шахів, хочби пізно в ночі, а тимчасом, ти піди трохи до парку, добре?

І, боячись почути від хлопця відповідь, він хутко вийшов з кімнати.

Коли він, так само тихо як перше, переходив передпокій, з кімнати ліворуч отворилися двері, і на порозі стала його дружина. Вона висока і повна, була вдягнена в якусь темну простеньку сукню без ніяких прикрас, а її пишне каштанове волосся недбайливо розкинулось довкола виразистого обличчя з великими темними очима. Тільки химерні, як у сина, уста, нагадували про її походження.

— Ти знову йдеш до лікарні? — спитала, трохи розтягаючи слова, і та фраза, яку він чув тепер так часто, вдарила йому на нервах так, аж він сам злякався цього. Ні, він не смів мати до неї тепер інших почуттів, як милосердя до одної з тих, кого гнали жорстоко на смерть, як страх за матір свого сина. І він сказав лагідно, з трудношами добираючи кожне слово:

— До лікарні я мушу, ти знаєш. І ще у мене там зараз операція, рак у заавансованій стадії, але ще не безнадійний. Та я вернуся скоро, не пізніш, як через дві години.

Його вхопив нагло страх, що вона може знову заплакати, як передучора. На хвилинку прийшло йому в голову післати її зайнятися трохи сином, однак він пригадав синову недавню реакцію і залишив цю думку. Він глянув на ручний годинник.

— У мене зісталося дуже мало часу, всього двадцять хвилин, — його погляд знову мав у собі якусь порожнечу, коли обкинув ще раз її, таку неподібну до себе недавньої, ще з-перд трьох-двох років, ще з-перед декількох місяців: вона дивилась на нього поглядом затровленої собаки.

Ліфт знову не функціонував, попсований кимось з військових підчас нічної оргії, і доктор Варецький спускався сходами у низ зі свого третього поверху, силкуючись повільними, розміреними кроками впорядкувати розхитане самопочуття.

...Вона тепер часто плакала, це було найгірше з усього. Раніш, він ніколи не бачив її сліз. Раз тільки. Він запропонував був їй розійтися, залишаючи йому сина: її поведінка давала йому для цього вже усю підставу, усі права. Вона прийняла це з цинічним спокоєм. У неї ж було мільйонове батькове майно. Вона піде собі, напевне! А щодо сина, то це ще буде видко...

Але тут з'явився її батько, він довідався від неї ж про усе. Батько приніс приготований правний акт, він записував докторві усе, що мало бути її, він покликав дочку і вимагав від неї, щоб вона покаялась і навколішках просила чоловіка пробачення. Тоді вона заплакала, від бунту, від приниження, від страху за майно. Він ладен був тоді позбутися й усього, що дала йому його професійна праця. Але, вона зісталася. І був у них син. Тоді прийшла, війна і смерть її батька...

Ні, це у нього сьогодні якісь зовсім хворобливі думки, думає доктор Варецький, отвираючи важку,, всю у склі, браму. І звідки це?

На вулиці його вдаряє якийсь с к а ж е н и й рух порозбиваних польових автомашин, малих військових з'єднань. Він пригадує, що два дні він не слухав радієвих звідомлень, ні з ким не розмовляв про становище на фронті, під Бродами, і на півночі. Щось, мабуть, попсувалося. А вони, його сім'я і він, все ще тут, його все ще тримає практика і шпиталь, яких нікому передати, — тепер, коли положення в запіллі стає таке небезпечне для усіх, в кого родинні метрики не підходять під новий, безоглядний і страшний, закон.

Ні, зараз же завтра він поробить рішучі кроки.

Він з трудношами перебіг вулицю, скористувавшись хвилинним замішанням у колоні авт, і сховався в скупій ще тіні липової алеї.

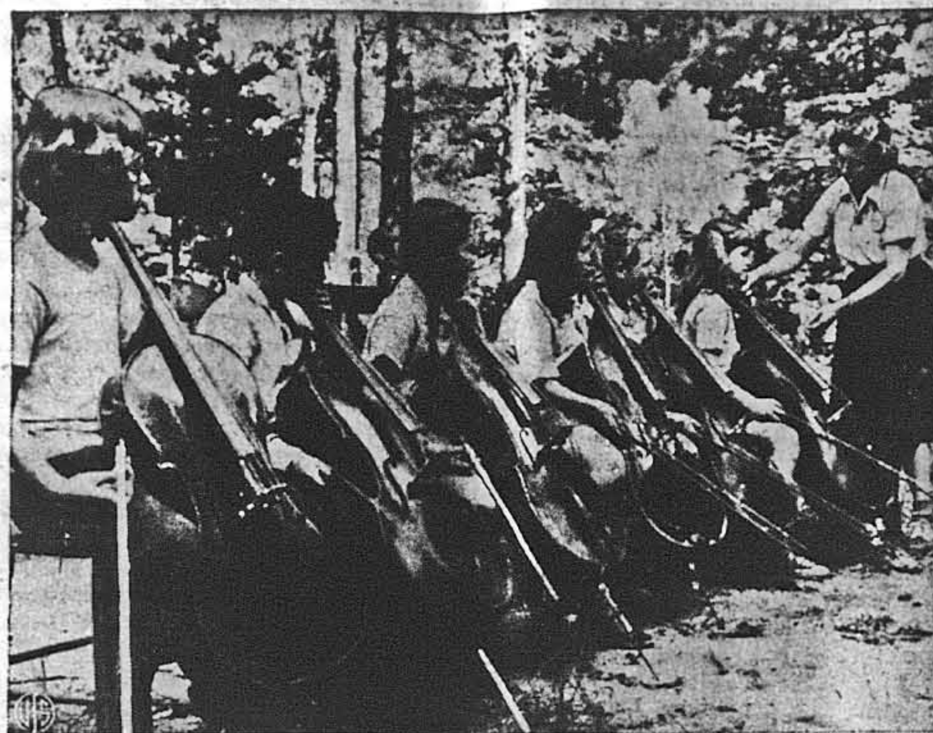
Так, тепер добре було б мати своє авто, яке йому забрали, тоді проблема виїзду зводилася б тільки до справи заступництва. Та, врешті, і це мусить бути зроблене. Завтра він вимагатиме в лікарському товаристві присвятити годину уваги його справі вони мусять це зробити. Він виїде з родиною до Відня, де ніхто не знає її, там вони згубляться напевне.

Доктор Варецький приспішує ходи, вже скоро буде шоста, — він пробивається крізь де-далі густіших прохожих, що біжать з заклопотаним виглядом, сюди й туди, рух, справді, підозрілий.

Тепер, не доходячи до міського парку, він звертає управо і вже бачить, недалеко, жовтий будинок під темним дахом. Він іде ще скоріш, майже біжить, і скоро його обгортає холод грубих мурів.

І раптом, ввесь неспокій обпадає з нього, як непотрібно, по дорозі, прийнятий тягар, в очах — вираз зосереджености, він поволі, спокійно проходить вестібюль і піднімається широкими сходами нагору.

(Кінець буде).

МАЙСТРИ НА ВЕЛИКІЙ СКРИПЦІ.—Гречен Делі (на самім правім кінці) з Вичита, у стейті Канзас, одна з найбільш знаних артисток гри на чело в Середнім Заході, дає лекції гри групі своїх учнів в Краєвім Музичнім Таборі в Інтерлочин, у стейті Лишиґен. Ці діти мають ледви один місяць науки, а вже навчилися стільки, що можуть брати участь в грі середної орхестри в кемпі.

За залізною заслоною

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

НІМЕЦЬКИЙ ПОЛОНЕНИЙ ПРО УКРАЇНУ

(УБІ) Один німець, який вернувся з совєтського полону, м.ін. описує про свій побут на Україні в щоденнику „Абендцайтунг":

„В Донбасі, українській кочегарці. Ми полонені працюємо, совєтський громадянин також працює. Між обидвома нема великої ріжниці. Час від часу хтось відходить до лікарні, хворий на дістрофію (недоживлення). Потім знов вертається до праці в копальні...

...1943 року в Дніпропетровському. На одній з вулиць панцерник в'їхав на трамвай і зробив з нього безформенний жмут металю... 1948 рік. Вертаємося транспортом до дому. Панцерник і трамвай стоять ще на тому самому місці, де я їх бачив п'ять років тому. Совєти в і д б у д о вують, але тільки промисловість, тільки фабрики. В е л и к у кількість фабрик будують. Б у д и н к и житлові — ці лежать в румовищах. Ще до сьогоднішнього дня їх не зачепила рука".

Полонений пише, що перед тим, як їхній транспорт мав переїхати на терен Польщі, совєти радили їм не виходити на польських станціях з потягів, тому, що мовляв населення наставлене вороже до німців і може прийти до інцидентів. Одначе коли полонені прибули в Польщу, їх оточили поляки, бажаючи купити в них за високу ціну годинники. „Ані сліду ворожнечі. Дуже часто нам говорять: „Приходьте назад — але зі зброєю!"

МАЮТЬ БУДУВАТИ МЕТРО В КИЄВІ

(УБІ) З Києва повідомляють, що Верховна Рада УССР ухвалила побудувати в Києві сітку метро на зразок московського метро. Замовлено також велику кількість тролейбусів і автобусів, які мають зв'язувати Київ з підміськими околицями. Зокрема має бути наладнана комунікація з Дарницею.

Про пляни відбудови й розбудови Києва ми вже чуємо на протязі довгих років так як і про пляни відбудови інших міст України. Одначе покищо пляни залишаються плянами а Москва розбудовує військову промисловість. Тому й повідомлення про будову метро в Києві треба правдоподібно вважати звичайним пропагандивним трюком, або в звичайній народній мові одною з обіцянок про грушки на вербі.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 29. липня 1948 року помер
ІВАН МИСЛИВИЙ,
член Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, У. Н. Союзу в Йонґставн, О.

Покійний походив зі села Телешниця Ошварова, повіт Ліско, Західна Україна. Полишив у смутку рідного брата Дмитра і сестру Анну Кохан.

Похорон відбувся у вівтоок, 3. серпня, з укр. гр.-катол. церкви Пресв. Тройці в супроводі родини, членів від. 230 та знайомих на цвинтар Кальварія в Йонґставн, Огайо. — В. Й. П.!

І. Павловський, секр.

Дня 16. липня 1948 року помер у 25. році життя
КОРНИЛЮ СИСУН,
член Тов. Галицька Січ, від. 207. У. Н. Союзу в Дірвілд, Масс.

Покійний походив з села Дубя, пов. Броди. Покійний тільки що в жовтні 1947 р. приїхав зі скитальщини. Його батько зорганізував цей відділ.

Тлінні останки поховано на цвинтарі св. Духа. — В. Й. П.!

М. Рева, секр.

ТАРЗАН, ч. 1901. Тарзан ошукує сторожів.

В часі, як Тарзан гнав у сторону печері, він передумав плян.

Як зблизився до сторожі при дверях печері, малпочоловік почав ступати як постаріла людина.

Сторож глянув на нього згірдливо, коли він переходив попри нього.

Коли ж Тарзан зрівнався з ними, його обі руки наче вистрілили.